

Pogovori iz karantene

V času izrednih razmer zaradi koronavirusa smo pri *Mladih za podnebno pravičnost* spontano in iz prepoznavanja potrebe po novih vsebinah organizirali serijo desetih pogovorov z več kot dvajsetimi aktivisti, strokovnjaki in praktiki iz Slovenije in tujine. Spodaj navajamo seznam s kratkim opisom in literaturo, na katero se lahko bralstvo obrne. Želimo si, da bi kompendij služil kot pripomoček za skupinsko samoizobraževanje na področjih, ki so v Sloveniji izjemno zapostavljena, v zametkih ali še neobstoječa.

1. Vincent Liegey in Gal Krizmanič: *To ni odrast, ki jo imamo v mislih!* (10. april 2020)

Na pogovoru o pomenih in strategijah udejanjanja odrasti ter o avtoritarnih poskusih krojenja in izrabe izrednega stanja v evropskih državah se nam je pridružil Vincent Liegey, soavtor knjige *Projekt odrasti*, predstavnik francoskega gibanja za odrast, inženir in interdisciplinarni raziskovalec ter koordinator socialne zadruge *Cargomania* v Budimpešti. Diskusiji se je pridružil tudi Gal Krizmanič, sovoditelj oddaje *Ponudba in prevpraševanje* ter aktualni urednik redakcije za aktualno politiko na Radiu Študent.

Literatura:

Liegey, Vincent (2015): *Projekt Od-Rasti*. Ljubljana: Sanje.
Liegey, Vincent in Anitra Nelson (2020): *Exploring Degrowth – A Critical Guide*. London: Pluto Press.

2. Saskia Sassen, Klemen Ploštajner in Maša Hawlina: *Sooblikovanje ekološkega mesta* (17. april 2020)

Na pogovoru o stanovanjskem vprašanju, finančnem plenjenju in možnih načinih skupn(ostn)ega preustvarjanja mesta se nam je pridružila Saskia Sassen, profesorica sociologije na Univerzi Columbia, avtorica pojma globalno mesto ter številnih knjig na področjih globalizacije, migracij in mrežnih tehnologij v mestih. Pogovoru sta se pridružila tudi članica Zadrugatorja Maša Hawlina ter Klemen Ploštajner, mladi raziskovalec na Fakulteti za družbene vede (UL).

Literatura:

Hawlina, Maša (2020): Prerastimo lastništvo. V *Besednjak za novo dobo: Zbirka esejev*, A. Pistotnik (ur.). Ljubljana: Enabanda.

Ploštajner, Klemen (2019): Thoughts on Housing. V *Let's Talk: Debt Meets Degrowth*, A. Pistotnik (ur.), 26 – 29. Ljubljana: Enabanda. Dostopno na: <http://enabanda.si/wordpress/wp-content/uploads/2016/06/Enabanda-ekonomija-dolga-poročilo-o-dogodku-165x235mm-SPLET.pdf>.

Sassen, Saskia (2009): Cities Are at the Center of Our Environmental Future. *S. A. P. I. EN. S. 2. 3*. Dostopno na: <http://www.saskiasassen.com/PDFs/publications/Cities-are-at-the-center-of-our-environmental-future.pdf>

Sassen, Saskia (2011): Open-Source Urbanism. *Domus*, 29. junij. Dostopno na: <https://www.domusweb.it/en/open-ed/2011/06/29/open-source-urbanism.html>.

3. Vandana Shiva in Ariel Salleh: *Refleksije o ekofeminizmih* (20. april 2020)

Vandana Shiva in Ariel Salleh, raziskovalki, avtorici, okoljski aktivistki in ekofeministki, sta se nam pridružili na pogovoru o raznolikih koreninah ekofeministične *praxis* ter o ekoloških in ekofeminističnih perspektivah v kontekstu epidemije COVID-19. Poleg aktivizma je ekofeminizem oblika sociologije znanja, ki vključuje kritiko znanosti, modernističnih razvojnih modelov ter celo ekološke ekonomije in Marxa.

Literatura:

Salleh, Ariel (1997): *Ecofeminism as Politics. Nature, Marx and the Postmodern*. London: Zed Books.

Shiva, Vandana (2020): *Enost proti 1 %*. Ljubljana: Sanje.

Glej tudi prispevek Ariel Salleh v tej številki ČKZ.

4. Dan Chodorkoff, Brian Tokar in Gideon Kossoff: Socialna ekologija in sooblikovanje pravične tranzicije (24. april 2020)

Na pogovoru o socialni ekologiji, družbenih gibanjih, kritičnih utopijah in podnebni pravičnosti so se nam pridružili Dan Chodorkoff, Brian Tokar in Gideon Kossoff, ki veljajo za osrednje figure in soustanovitelje discipline socialne ekologije. Dan Chodorkoff je leta 1974 skupaj z Murrayem Bookchinom ustanovil Inštitut za socialno ekologijo v Vermontu, v zadnjem času pa se posveča predvsem pisanju fikcije. Brian Tokar je aktivni član sveta Inštituta in 350Vermont ter poučuje okoljske vede na Univerzi v Vermontu. Gideon Kossoff, ki je z inštitutom sodeloval v poznih 80. letih, koordinira in poučuje na šoli oblikovanja na Univerzi Carnegie Mellon, kjer se ukvarja s področjema kozmopolitskega lokalizma in dizajna tranzicij.

Literatura:

Chodorkoff, Dan (2019): *Social Ecology: An Ecological Humanism*. V *Intertwining of Diverse Minds in(to) Political Ecology*, A. A. Lukšič in T. Tkalec (ur.), 7–17. Ljubljana: IČKZ. Dostopno na: <https://drive.google.com/file/d/1k9NI5MnlG8hq9oIDG91gE-Ep34P715nfe/view>.

Kossoff, Gideon (2019): *Cosmopolitan Localism: The Planetary Networking of Everyday Life in Place*. *Cuaderno* 73: 51 – 66. Dostopno na: https://fido.palermo.edu/servicios_dyc/publicacionesdc/archivos/702_libro.pdf?fbclid=IwAR2B-cgmcxG_8Q8PYyEvvxAjl2YbQr1hnFMnOL5na41KdR8l6x-58glqDWPJk.

Tokar, Brian (2018): *On Social Ecology and the Movement for Climate Justice*. V *Climate Justice and the Economy*, S. Gaar-smand Jacobsen (ur.). London: Routledge. Dostopno na DOI: 10.4324/9781315306193-9.

5. Primož Turnšek in Melanie Vuga: *Pogovori o permakulturi* (28. april 2020)

Bistvo permakulture je celostno načrtovanje, katerega cilj je vzpostavljati sisteme, ki zadovoljujejo potrebe ljudi in hkrati bogatijo okolje, v katero so umeščeni. Poleg sistema načrtovanja, ki predstavlja osnovo, se je ideja permakulture razvila v eno največjih in decentraliziranih družbenih gibanj na svetu. Melanie Vuga in Primož Turnšek, MZPP-jevca in člana Društva za permakulturo Slovenije, sta nam predstavila, kaj permakultura je in kaj se na tem področju dogaja v Sloveniji.

Literatura:

Mollison, Bill (1988): *Permaculture: A Designers' Manual*. Sisters Creek: Tagari Publications.

Seznam gradiv o permakulturi je dostopen na povezavi: <https://bit.ly/2KARDZj>.

6. Zoran Kus: *Podnebna kriza in evropski podnebni zakon* (1. maj 2020)

O vzporednicah med Covid-19 in podnebno krizo ter kritično o evropskem podnebnem zakonu in zelenem dogovoru smo se pogovarjali z Zoranom Kusom, strokovnjakom na področju podnebne in okoljske krize.

Literatura:

Meyer-Ohlendorf, Nils (2020): *A European Climate Law – Draft*. Berlin: Ecologic Institute.

Constrain, spletna stran projekta. Dostopno na: <https://constrain-eu.org>.

7. Christoph Görg in Ulrich Brand: *Priložnost za veliko družbeno-ekološko preobrazbo* (8. maj 2020)

Na pogovoru o koronakrizi in njeni relevantnosti za politično in socialno ekologijo ter o možnostih velike transformacije v smeri postkapitalizma in »zelene države« sta se nam pridružila socialna in politična ekologa (ter prijatelja in pogosta soavtorja) Christoph Görg in Ulrich Brand. Ulrich Brand je profesor mednarodne politike na Univerzi na Dunaju. Christoph Görg je profesor socialne ekologije na Oddelku za ekonomijo in družbene vede ter trenutni vodja Inštituta za socialno ekologijo Univerze za naravne vire in življenjske vede (BOKU) na Dunaju. Oba sta strokovnjaka in avtorja mnogih del na področjih krize globalnega okoljskega vladovanja, družbeno-ekoloških transformacij, kritične teorije države in odrasti.

Literatura:

Brand, Ulrich in Markus Wissen (2021, v pripravi): *The Imperial Mode of Living: Everyday Life and the Ecological Crisis of Capitalism. On the Exploitation of Human Beings and Nature in Global Capitalism*. New York: Verso.

Görg, Christoph in drugi (2017): Challenges for Social-Ecological Transformations: Contributions from Social and Political Ecology. *Sustainability* 9(7). Dostopno na: <https://www.mdpi.com/2071-1050/9/7/1045/htm>.

Ulrich Brand, Christoph Görg in Markus Wissen (2020): Overcoming Neoliberal Globalization: Social-Ecological Transformation from a Polanyian Perspective and Beyond. *Globalizations* 17(1): 161–176. Dostopno na DOI: 10.1080/14747731.2019.1644708.

8. Terry Irwin in Idil Gaziulusoy: *Sooblikovanje prehodov v pravične prihodnosti* (15. maj 2020)

O sooblikovanju sistemskih tranzicij ter vizij in scenarijev poti do pravičnih prihodnosti smo se pogovarjali z vodilnima strokovnjakinjama na teh področjih Terry Irwin in Idil Gaziulusoy. Terry Irwin je direktorica Inštituta za oblikovanje na Univerzi Carnegie Mellon, kjer je bila med letoma 2009 in 2019 tudi dekanja. Raziskovalno se ukvarja z dizajnom tranzicij, novim področjem raziskovanja in prakse, ki se zavzema za družbene prehode v trajnostne prihodnosti. Idil Gaziulusoy je profesorica trajnostnega oblikovanja na oddelku za oblikovanje na Univerzi v Aaltu in pionirka na nastajajočem področju dizajna za trajnostne tranzicije.

Literatura:

Ceschin, Fabrizio in Idil Gaziulusoy (2019): *Design for Sustainability: A Multi-level Framework from Products to Socio-technical Systems*. London: Routledge. Dostopno na DOI: 10.4324/9780429456510.

Irwin, Terry in dr. (2015): *Transition Design 2015*. Pittsburgh: Carnegie Mellon University. Dostopno na: https://design.cmu.edu/sites/default/files/Transition_Design_Monograph_final.pdf.

9. Aljoša Slameršak: *Klimatski modeli in scenariji energetske tranzicije* (22. maj 2020)

O klimatskih modelih in fizikalnem razumevanju podnebnih sprememb ter o različnih diskurzih in scenarijih energetske tranzicije smo se pogovarjali z Aljošo Slameršakom, doktorskim raziskovalcem na Avtonomni univerzi v Barceloni, klimatologom in okoljskim ekonomistom. Govora je bilo tudi o odrasti, komentirali pa smo tudi nedavni film Michaela Moora *Planet Of The Humans*.

Literatura:

Slameršak, Aljoša (2018): Odrast, za dostojno življenje v okviru planetarnih omejitev. *Časopis za kritiko znanosti* 273: 17–26. Dostopno na: <http://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-X5NZOLHJ/5fabe952-6235-46bc-8258-f79a89991787/PDF>.

10. Mark C. J. Stoddart, Catherine Mei Ling Wong in Tuomas Ylä-Anttila: *Civilna družba, mediji in percepcije tveganj v okoljski politiki* (29. maj 2020)

O povezavah med okoljsko politiko, medijskimi diskurzi, omrežji snovalcev politik in družbenimi gibanji smo se pogovarjali z okoljskimi sociologi Markom C. J. Stoddartom, Catherine Mei Ling Wong in Tuomasom Ylä-Anttilo. Govora je bilo tudi o javnih percepcijah in komunikaciji tveganj na področjih energetske infrastrukturne in okoljske politike. Mark C. J. Stoddart raziskuje povezave med kanadsko podnebno politiko, družbenimi gibanji in medijskimi diskurzi. Catherine Mei Ling Wong je okoljska sociologinja, specializirana na področju javnih percepcij in komunikacije tveganj, povezanih z energetsko in okoljsko politiko. Tuomas Ylä-Anttila raziskuje oblikovanje podnebnih politik s primerjalne perspektive, s poudarkom na vlogah omrežij oblikovalcev politik in medijev.

Literatura:

Stoddart, Mark CJ in Paula Graham (2018): Offshore Oil, Environmental Movements and the Oil-Tourism Interface. V *Intertwining of Diverse Minds in(to) Political Ecology*, A. A. Lukšič in T. Tkalec (ur.), 35–66. Ljubljana: IČKZ. Dostopno na: <https://drive.google.com/file/d/1k9NI5Mnlg8hq9oIDG91gEEp34P7l-5nfe/view>.

Wagner, Paul M., Tuomas Ylä-Anttila in dr. (2020): Information exchange networks at the climate science-policy interface. *Governance* 2020: 1–18. Dostopno na DOI: 10.1111/gove.12484.

Wong, Catherine Mei Ling (2012): The Developmental State in Ecological Modernization and the Politics of Environmental Framings. *Nature and Culture* 7(1): 95 – 119. Dostopno na DOI: 10.3167/nc.2012.070106.

